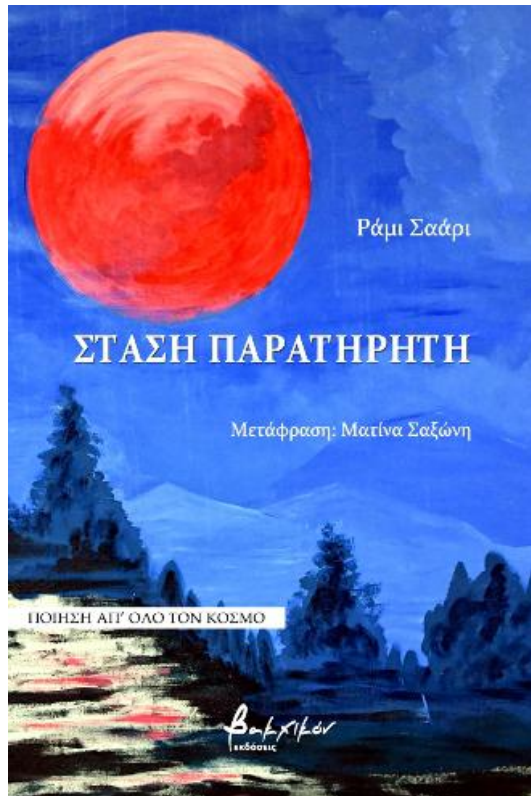

Κοσμοπολίτης ποιητής

Ράμι Σαάρι «Στάση παρατηρητή», Μετάφραση: Ματίνα Σαξώνη, εκδ. Βακχικόν

Πολλές φορές γράφουμε για ποιητικές συλλογές, που δεν έχουν κυκλοφορήσει αυτές τις μέρες, αλλά λίγο παλιότερα. Πιστεύουμε ότι μια καλή ποιητική συλλογή δεν χάνει ποτέ την αξία της. Πόσο μάλλον, όταν πρόκειται για έναν ποιητή, που μας έρχεται από μια άλλη χώρα.

Τέτοιες σκέψεις κάναμε διαβάζοντας την ποιητική συλλογή του Ράμι Σαάρι: «Στάση παρατηρητή», σε μετάφραση Ματίνας Σαξώνη, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις: «Βακχικόν».

Ο Ράμι Σαάρι είναι ένας κοσμοπολίτης ποιητής. Κοσμοπολίτης γιατί έχει γεννηθεί στο Ισραήλ και έχει ζήσει στην Αργεντινή και στην Αθήνα. Κοσμοπολίτης γιατί η γραφή του είναι διεθνιστική, ξεπερνά τα όρια και καταργεί τα σύνορα. Γιατί πέρα από πολύς

καλός ποιητής είναι διδάκτωρ γλωσσολογίας και μεταφραστής. Γιατί έχει μεταφράσει στα εβραϊκά παραπάνω από εβδομήντα βιβλία από διάφορες γλώσσες.

Η ποιητική συλλογή του Ράμι Σαάρι «Στάση παρατηρητή» είναι γραμμένη εξ' ολοκλήρου σε ελεύθερο στίχο με απλά και λιτά νοήματα κι εδώ θα πρέπει να συγχαρούμε την μεταφράστρια Ματίνα Σαξώνη, που τα απέδωσε με τρόπο, που μπορεί να τα νιώσει ο Έλληνας αναγνώστης.

Ας σταθούμε λίγο στον τίτλο: Η Στάση παρατηρητή είναι η στάση ενός, που απλά παρατηρεί τα γεγονότα και τα περιγράφει. Είναι αλήθεια, ότι ένας κοσμοπολίτης ποιητής μπορεί να παρατηρεί τα γεγονότα ανά τον κόσμο και να τα περιγράφει με την ποιητική πέννα του, όμως, δεν αποκλείουμε η στάση παρατηρητή να αναφέρεται και με την ειρωνική έννοια, ότι πολλοί άνθρωποι σήμερα είναι απλοί παρατηρητές και δεν κάνουν τίποτα, που θα μπορούσε να αλλάξει τα όσα παρατηρούν. Όμως, ένας ποιητής ακόμα και όταν δηλώνει απλός παρατηρητής, μπορεί να υποκινήσει με την ποίησή του, πολλούς ανθρώπους, να τους ξεσηκώσει έτσι ώστε να αλλάξουν τα κακώς κείμενα.

Η ποιητική συλλογή του Ράμι Σάρι «Στάση παρατηρητή» χωρίζεται σε τέσσερις ενότητες:

Η πρώτη ενότητα έχει τίτλο: «Ο τρυφερός στρατός» και περιλαμβάνει ποιήματα κοινωνικού προβληματισμού. Η ανθρωπότητα έχει θεοποιήσει το χρήμα και έχει ξεχάσει τον έρωτα με ό,τι αυτό συνεπάγεται: «εγκατέλειψε την παλιά ελπίδα, το / Make love, not war / και ασπάστηκε το καινούργιο δόγμα / που τόσο στις μέρες μας ακολουθούν τυφλά – / Make money, not love.» Η ζωή έχει γίνει διαδικτυακή κι έχει κατακτήσει διπλή, εφήμερη και ξεπεσμένη. Η αληθινή ζωή καταντάει χειρότερη και από το πιο κακογραμμένο μυθιστόρημα του συρμού: «Αλίμονο! Κάποιες φορές η ζωή / σε απογοητεύει πιο πολύ και από τη λογοτεχνία». Οι στρατιώτες έχουν χάσει την εικόνα του πραγματικού εαυτού τους και δεν συγκινούνται από τίποτα πια: «στην αρχή πυροβολούμε και βουρκώνουμε, / έπειτα, ήρεμοι πια, πυροβολούμε / και η ζωή μας πάει εμπρός.» Ο πόλεμος έχει μπει για τα καλά στην καθημερινότητά μας και έχει γίνει η τέταρτη διάσταση της ζωής. Αρκετά όμορφα είναι και τα ποιήματα, που αναφέρονται στους μετανάστες και στους πρόσφυγες, που θα μείνουν για πάντα γύρω στα είκοσι, αφού βλέπουν τα όνειρά τους να θάβονται.

Ράμι Σάρι

Η δεύτερη ενότητα έχει τίτλο: «Πάντα προς τον νότο». Ο Ράμι Σάρι εδώ δείχνει τον κοσμοπολίτικο και διεθνιστικό χαρακτήρα του γράφοντας: «η αγάπη είναι αγάπη / σε όλες τις γλώσσες του κόσμου.» Η ποιητική τέχνη συναντά την πυρηνική ενέργεια σε ένα κρεσέντο τραγικής ειρωνείας: «Τέσσερις αντιδραστήρες βγάζουν ατμούς / σαν

μικρά χαϊκού». Ο κόσμος γίνεται ένα απέραντο χωράφι, που χωράει στην καρδιά του ποιητή. Ο Ράμι Σαάρι γυρεύει μόνο τη γεύση της βροχής και του γλυκάνισου γιατί ο άνθρωπος μπορεί να είναι ευχαριστημένος με τις απλές και απέρριπτες απολαύσεις της ζωής.

Η τρίτη ενότητα έχει τίτλο: «Βαλκανική σύναξη». Όμως, δεν αναφέρεται μόνο στις σχέσεις μεταξύ των λαών της Βαλκανικής, αλλά μας δείχνει και τα φιλοζωικά αισθήματα του ποιητή, όταν αναφέρεται ένα αληθινό περιστατικό, όπου 80.000 αδέσποτα σκυλιά στάλθηκαν σε ένα από τα Πριγκηπόνησα για να φοφήσουν από την πείνα και τη δίψα. Ο Ράμι Σαάρι στηλιτεύει την επιβολή φόρου για τις πλαστικές σακούλες την ώρα, που όλα στη ζωή μας έχουν γίνει πλαστικά και την υποκρισία, που περισσεύει, όταν εκείνοι, που ρυπαίνουν περισσότερο μιλάνε για την μόλυνση και την προστασία του περιβάλλοντος.

Η τέταρτη και τελευταία ενότητα έχει τίτλο: «Η άκρη που δεν βρίσκεται». Εδώ αναφέρεται η βιομηχανία της λογοτεχνίας, που δεν διαφέρει από την «επιστήμη του φρούτου» και από την «τέχνη του καφέ» στην εποχή μας, που χαρακτηρίζεται ως εποχή των διαφημιστών. Η σύγχρονη γυναίκα, που σπαταλά άσκοπα τα χρήματά της για να καλύψει την εσωτερική της μοναξιά. Ο άνθρωπος σύμφωνα με τον ποιητή θα γίνει άνθρωπος, δηλαδή, θα αποκτήσει ανθρώπινη υπόσταση μόνο αν νιώσει τους εξευτελισμούς, που υφίστανται τα ζώα και περάσει όσα περνούν οι σκύλοι, οι γάτες και τα ποντίκια.

Συμπερασματικά, η ποιητική συλλογή του Ράμι Σαάρι «Στάση παρατηρητή» είναι ένα πολύ σημαντικό ποιητικό έργο. Ελπίζουμε ο ποιητής να έχει πάντα κάτι να μας πει και όπως χαρακτηριστικά αναφέρει και ο ίδιος σε ένα ποίημα του να μην βγει ποτέ στην ποιητική σύνταξη.